

ОСОБЛИВОСТІ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА НІМЕЧЧИНОЮ

Німеччина — провідна економічна держава Європи, її економіка сьогодні є однією з найбільших в Європейському Союзі. У 2018 році Німеччина імпортувала товарів з усього світу на 1,089 трлн. євро, що на 9,7% більше ніж у 2017 році. Німецький імпорт становить 7,2% загального світового імпорту [1].

Обсяги імпорту Німеччини за останні 10 років та темп приросту наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Обсяги імпорту та темпи його приросту Німеччини за останні 10 років [2]

Рік	Обсяг імпорту, млн. євро	Темп приросту
1	2	3
2018	1 089 766	+5,7
2017	1 031 013	+8,0
2016	954 917	+0,6
2015	949 245	+4,3
2014	910 145	+2,2
2013	890 393	-1,0
2012	899 405	-0,3
2011	902 523	+13,2
2010	797,097	+19,9
2009	664 615	-17,5
2008	805 842	+4,7

Співвідношення сировини, напівфабрикатів та готових виробів у німецькому імпорті наведено на рис. 1.

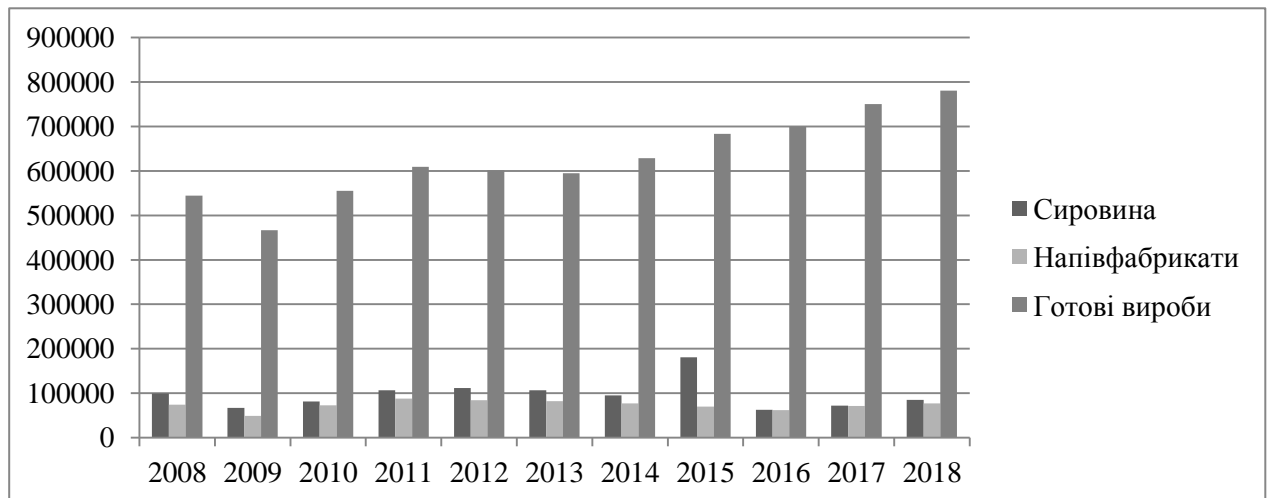

Рис.1. Співвідношення сировини, напівфабрикатів та готових виробів у німецькому імпорті [2]

У 2017 році Україна продала Німеччині товарів на понад 2,2 мільярда євро, що на 24 відсотки більше, ніж 2016 року. Зростання українського експорту на 24,4% у порівнянні з минулим роком вперше за багато років випередило зростання німецького імпорту. Найсильнішими драйверами зростання української експортної продукції до Німеччини були сільськогосподарські продукти (+69%), металургійні вироби (+57%), а також вироби хімічної

промисловості (+39%). В інших галузях українські виробники теж показали, що вони все успішніше розвивають торгові відносини з німецькими партнерами: по електротехнічному обладнанню статистика показує зростання на 23%, збільшення постачання металевих виробів - на 19,5%. Українські виробники одягу збільшили експорт своєї продукції до Німеччини на 17%, машин та устаткування - на 16,5%, а виробники харчової продукції - на 14,5%. Постачальники для автомобільної промисловості в Україні, на діяльність яких значною мірою впливають іноземні інвестори, досягли також збільшення експорту на 11% [3].

Обсяг експорту України до Німеччини топ -10 товарів у 2017 році наведено у табл.2.

Таблиця 2

Обсяг експорту України до Німеччини топ-10 товарів у 2017 році [4]

№	Товар	Обсяг експорту, тис. дол. США
1	2	3
1.	Електричні машини та обладнання, їх частини; пристрої для запису та відтворення звуку	393,780
2.	Олійні насіння та плодови; різні зерна, насіння та фрукти; промислові або лікарські рослини	222,292
3.	Одяг та аксесуари для одягу, не в'язані або в'язані	141,574
4.	Руди, шлаки та золи	124,203
5.	Машини, механічні прилади, ядерні реактори, котли, їх частини	105,981
6.	Деревина та вироби з деревини; деревне вугілля	100,685
7.	Вироби із чавуну або сталі	92,889
8.	Залізо і сталь	89,253
9.	Меблі, постільні принадлежності, матраци, опори для матраців, подушки та аналогічні фаршировані меблі;	54,617
10.	Зернові	41,402

Перед компаніями, які виходять на німецький ринок, відкриваються широкі перспективи розвитку. Проте вони дуже часто зазнають краху, бо на їх шляху трапляється багато перешкод у вигляді неправильних стратегій виходу на ринок, складних податкових законів, торговельних бар'єрів, невідповідності продукції німецьким стандартам, недотримання культурних особливостей ведення бізнесу тощо.

Німецький ринок децентралізований і різноманітний, інтереси та смаки відрізняються від одного регіону до іншого. Успішні ринкові стратегії враховують регіональні відмінності та значну частку сильних вітчизняних виробників, присутніх на ринку. Подолати таку конкуренцію можна лише пропонуючи високоякісні продукти та послуги за конкурентними цінами, а також місцеву післяпродажну підтримку.

Найбільш успішними учасниками ринку є ті, які пропонують інноваційні продукти з високою якістю та сучасним дизайном такі як комп'ютери, комп'ютерне програмне забезпечення, електронні компоненти, медичні прилади, синтетичні матеріали, автомобільні технології. Деякі сільськогосподарські продукти також представляють перспективи експорту для виробників. У багатьох випадках ціна не є головним фактором для німецьких покупців, важливою є якість і надійність [5].

Німецьке право зовнішньої торгівлі характеризується принципом лібералізації, проте, як і у кожній країні існує низка формальностей. До таких належать документи, необхідні для оформлення імпорту. Умовно їх можна поділити на 4 види:

1. Митна декларація на імпорт.

Митна декларація повинна бути подана в електронному вигляді. Заповнена заявка друкується двічі, підписується та передається до митного органу з іншими

документами. Реєстрація, не подана до митної служби, автоматично скасовується через певний проміжок часу.

2. Рахунок-фактура.

На підставі рахунку-фактури декларується митна вартість. Мінімальна інформація на рахунку-фактурі повинна включати всю комерційну інформацію, таку як: ім'я та адреса продавця та покупця, місце та дату видачі, марку, номери, кількість та тип упаковки, точний опис товару, кількість товарів у стандартній одиниці, ціна товару, умови поставки та оплати. У рахунку-фактурі повинна бути вказана країна придбання або партія товару та країна походження товару.

3. Декларація митної вартості.

Оскільки імпорتنі товари підлягають миту, додатково до фактичної митної декларації повинна бути подана декларація про митну вартість. Вона надає митним органам можливість розглянути спосіб визначення мита та будь-який вплив на ціну товару. Як правило, митниця утримується від подання декларації митної вартості при митній вартості імпортованих товарів до 15 000 євро.

4. Інші документи, до яких можна віднести:

- сертифікат руху (якщо вимагається застосування пільгового тарифу);
- сертифікат походження (як правило, застосовується для текстильних виробів з певних країн, або у випадку, коли продукт підпадає під антидемпінгові мита);
- дозвіл на імпорт (потрібен лише, якщо вимагається законом про зовнішню торгівлю);
- ліцензія на імпорт (необхідна лише при ввезенні певних сільськогосподарських продуктів);
- документ нагляду (застосовується лише за умови, що це передбачено в регулюванні ринку, видається Федеральним відомством з економіки та експортного контролю) [6].

Також розглянемо податки, які стягуються при експорті в Німеччину.

У Німеччині існує імпортне ПДВ у розмірі 19% для третіх країн, тобто тих, що не входять до Європейського Союзу (як відомо, Німеччина є членом ЄС ще з 1951 року [7]).

Ставки мита визначаються відповідно до митного тарифу в залежності від товару. Ставки мита часто зменшуються, якщо імпорт здійснюється із країни з якою в Німеччині укладений договір про преференційний тариф або існує односторонній преференційний режим.

Окрім цього, можуть застосовуватись підвищені ставки, здебільшого для сільськогосподарських товарів з метою підвищення низької ціни на світовому ринку до ціни виробника з ЄС. Це захищає національного товаровиробника.

У виняткових випадках можуть застосовуватись каральні та антидемпінгові мита [8].

Акциз застосовується до таких товарів як пиво, тютюн, алкоголь, нафтопродукти, газ, природне вугілля, кава, мінеральне масло. Ставки акцизу в Німеччині відповідають загально прийнятим ставкам акцизу в ЄС [9,10].

Отже, Німеччина є відкритою до зовнішньоторгівельної співпраці. Проте, щоб вести торгівлю з Німеччиною, потрібно ретельно ознайомитись із податковим та митним законодавством країни, щоб передбачити труднощі, які можуть виникнути при експорті до Німеччини.

Список джерел:

1. *World's Top Export Germany's Top 10 Imports*, URL: <http://www.worldstopexports.com/germanys-top-10-imports/>

2. *Dustatis Statistisches Bundesamt Importe nach Warengruppen*, URL: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Wirtschaft/Aussenhandel/Tabellen/rahl02.html>

3. *Deutsch Ukrainische Industrie und Handelskammer Німецько-українська зовнішня торгівля продовжує зростати*, URL: <http://ukraine.ahk.de/ua/news-detail/artikel/deutsch-ukrainischer-aussenhandel-weiter-im-aufwaertstrend/?cHash=d29790477a493364cc491d1130069e1b>
4. *Trade map*, URL: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
5. *Export.gov U.S. Companies export Doing Business in Germany*, URL: https://2016.export.gov/germany/MarketResearchonGermany/CountryCommercialGuide/DoingBusinessInGermany/eg_de_034823.asp
6. *Industrie und Handelskammer Frankfurt am Main Importvorschriften kurzgefasst*, URL: <https://www.frankfurt-main.ihk.de/international/importexport/import/>
7. *Представництво Європейського Союзу в Україні Держави-члени ЄС*, URL: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/what_eu/eu_memberstates/index_uk.htm
8. *INK Wiesbaden Import aus Drittlandern*, URL: https://www.ihk-wiesbaden.de/export/Import/Warenlieferungen_aus_Nicht_EU_Staaten/1255210
9. *INK Nordschwarzwald Versand von verbrauchssteuerpflichtigen Waren in der EU*, URL: <https://www.nordschwarzwald.ihk24.de/international/export/euwarenverkehr/Verbrauchssteuer/2613340>
10. *Germany trade invest Basiswissen*, URL: <https://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/Trade/Recht-Zoll/Zoll/basiswissen,t=einfuhrverfahren-im-bereich-der-eu,did=327538.html>